

Башкортостан Республикаһы Өфө районы Шамонино ауылының “Акбузат”
балалар баксаһы муниципаль мәктәпкәсә белем биреү мәғәриф бюджет
учреждениеһы

БАШКОРТ ТӨРКӨМДӨРӨ ӨСӨН ФОЛЬКЛОР БАЙРАМЫ
ЕТЕ ЫРЫУ БАЛАЛАРЫ

Төзөнө: музыка етәксене

Хәйруллина Гөлсәсәк Айзар кызы

Шамонино

Максат: Башкорт теленә карата һөйөү, ихтирам, ғорурлык тойғолары уятыу, балалардың телмәрен халкыбыздың йырзаны, бейсүзәре аша байытыу.

Бурыстар:

- 1) Белем биреүсе: Бай һәм матур итеп бизәлгән боронғо кейемдәрҙең исемдәрен беләү, бизәнеү әйберҙәрендә ниндәй таш, металл кулланыуын билдәләү.
- 2) Үстереүсе: Халыҡ сәнғәте хақында белем биреү, кул эштәрен өйрәтәү.
- 3) Тәрбиәүи: Балаларға ете ырыу аша милли рух, халқына карата һөйөү, ғорурлык, кәзерләү, һаҡлау тойғоһо уятыу.

Байрамса бизәлгән зал. Тантаналы музыка астында кыздар мода күрһәтәләр, икенсегә малайҙар менән килеп сығалар һәм зал буйлап ете урынға тезелеп торалар.

Алып барыусы-Хәйерле көн хөрмәтле кунактар.балалар.

Безҙә йыйын, әйзә йыйын.

Һүз уйнатып күңел асырға

Йырҙар йырлап ,бейей-бейей

Мактап башкорт бизәген.

1) Ете ырыу балалары .

Зур байрамға килгәндәр.

Бинһы-мәрийен таккан кыздар ,

2) Милли кейем кейгәндәр. (Л. Данияр)

Тамьян һылыуы кыздары ,

кейгән матур итектәр.

еләндә-тулкынлы бизәк ,

әберкәле итектәр. (Әминә)

3)Үсәргән кызы алһыу,

йөрәге уның ярһыу,
камзулда-һарык мөгөзө.

күлдәге сағыу, алһыу. **(Аида)**

4) Табын кыззаны башында –

Әүернәле ашьяулык,

Сыңрап тора кумыззаны,

Тыңлап таң кала халык. **(С. Йәсмин)**

5) Салауат менән Азамат .

Бөрйән яғынан дуһтар,

Думбырасы, курайсылар,

Еләндәрәндә-куһсар. **(Н. Даянияр)**

Кыпһак кейеме йондозло.

6) Итектәрзә ез үксә.

Егеттәрәбез, һай, оһта,

Курайза уйнап үсә.

7) Юрматылар кейеменәң.

Бизәге-осло үркәс.

Матур шиғырзар һөйләйзәр,

Телде яратып үскәс. **(Ирәндек)**

8) Еләндәрә-сағыу кояш,

Меңделәр уйнай һорнай.

Тыпырлатып оһта баһа.

Һис тә оялып тормай. **(И. Булат)**

ЙЫР

АҒИНӘЙ КИЛЕП ИНӘ-

Һаумыһығыз .балалар.Ай-һай ,йыйын йыйғанһығыз икән.

Алып барыусы-

-әйе инәй,без бөгөн башкорттарзың матур кейемдәрен күрергә,һокланырға мактарға һәм мактанырға йыйылдык.

АҒИНӘЙ-

-Афарин.балалар.

Башкорт халкының

Кейеме купшы шулай

Башкорттоң кейемен мактап.

Күптән доньялар шаулай. Әйзә .карайык инде.

(Музыка астында БӨРЙӘНДӘР уртаға сыға)

АҒИНӘЙ-

ИЛЕГЕЗ-(хор менән) РӘСӘЙ!

Ватанығыз- Башкортостан.

Ырыуығыз- бөйән.

Ағасығыз –карағас,

Кошоғоз- карсыға,

Тамғабыз-капка,

Оранығыз-тарауыл!

Шиғыр Абдуллина йәсмин. “ Яғаларым-селтәрәм

Яғаларым- селтәрәм

Асыл таштан сигелгән

Йәшел, зәңгәр, кызылдан

Тағмалар буйзан- буйға.

Алып барыусы-

Бейегез зә .бейегез,
Биртенмәһен билегез.
Хайран калһын бар халык.
Осталарзы күрегеҙ.

Бөйән кызлары бейеүе.

(музыка астында ЮРМАТЫЛАР килеп инә)

Ырыуығыз- юрматы,
Тамғағыз-һәнәк ,
Кошоғоз-балапан.
Ағасығыз- тирәк.
Оранығыз-актүбә.

Шиғыр Абдрахманова йәсмин “Сәсмәүерем тәңкәле”

Сәсмәүерем тәңкәле,
Тасмалы сәсүрмәсе.
Каптырмаһы- асыл таш,
Еләнен дә күрһәңсе.
Алып барыусы-
Ниндәй матур тамаша ,
Караһаң күз камаша .
Ниндәй кейем .бизәктәр
Ил көмөш беләзектәр .
Килсе .һылыу,күрәйек ,
Бөтәһен дә беләйек.

Йыр “Әллиләү –генәйем”

(ҮҢӘРГӘНДӘР килеп инә)

Ырыуығыз-үсәргән,

Тамғағыз-койошкан ,

Кошоғоз-торна.

Ағасығыз- миләш.

Оранығыз-тукһаба.

Шиғыр БИНАЗИР һөйләй. “ялтыр фирүзә таштары”

Ялтыр фәйрүзә таштары

Сулпылары сылтыр сук,

Әйтерһең, тамсы ысык.

Уйын “осто.осто”

Без ,без без кемдәр ?

Йыһандағы йондоззар!

Без .без. без кемдәр?

Тарихтағы батырзар!

Без,без ,без кемдәр?

Шәжәрәле тамырзар!

Йондоззо таны, батырзы бел ,

Тамырзы тот .табырһың кот

Булырһың башкорт!!!

АҒИНӘЙ-Һай ,афарин ,балалар.

Осто-осто бөркөттөр осто!

Осто-осто торналар осто!

Осто-осто дөйәләр осто!

Дөйә оша ,һез бейергә бик оҫта.

БЕЙЕҮ

(ТАБЫНДАР КИЛЕП ИНӘ)

Ырыуығыз- ТАБЫНДАР

Тамғағыз -казаяк,

Кошоғоз-карағош.

Ағасығыз карағас.

Оранығыз-салауат!!!

Самирашиғыр һөйләй. “Сәсмәүзәре киң таҫма ”

Сәсмәүере- киң таҫма,

Тәңкәләре көмөштән,

Билдән түбәнгә төшкән.

Сылтыр тәңкә көлөшкән.

ЙЫР “САЛАУАТ”

Ырыуығыз-кыпсактар,

Тамғағыз торак,

Кошоғоз-бөркөт.

Ағасығыз-карама.

Оранығыз-актүбә

Шиғыр Лира һөйләй. “ике япмыс итәге”

Ике япмыс итәге,

Әтмәләре кызылдан.

Суктай кейенгәннең бит,

Күз алмайым был кыззан.

Алып барыу

Балалар бейендәр

Кейемдәре күрәнһен !

Кейенеп күрһәтһендәр

Модаға өйрәтһендәр!

Йыр “Косилка-молотилка”

(КАТАЙЗАР килеп инә)

Ырыуығыз-катай,

Тамғағыз-койошкан ,

Кошоғоз-каузы.

Ағасығыз-артыш.

Оранығыз-тайлак!

Алып барыусы-

Кара ,кара ,өарағыз.

Ни кылана балағыз.

Бер басыуза бишәр баһа,

Басыузарын карағыз

ИНДИРА шиғыр һөйләй. “ Көмөш беләзеге лә”

Көмөш беләзеге лә

Калып һуғып эшләнһән.

Купшы булһын тигәндәр,

Сит-ситгәре теһләнһән.

Бейеү “Күбәләк”

(МЕҢЛЕЛӘР килеп инә)

Ырыуығыз-меңле,

Тамғағыз-куш кабырға,

Кошоғоз-кыйғыр.

Ағасығыз-кайын.

Оранығыз-алас!

Бейеү “Башкортостан-гөлбөстан»

Ағинәй: Матур байрамығыз өсөн зур рәхмәт. Һезгә күстәнәскә – башкорт милли тәмлекәсе Бауырһак. Төркөмгә кайтып сәй эсерһегез.

